

Darülelhan Külliyyatı

195-196-197

Kâr-ı Nâtık

Râst perdesinde kar veren
43 makam ve seyirlerini gösterir
nâdir ve kıymetli bir eserdir.

Sahibi meçhuldür

Yayımlayan : Sema Vakfı
P.O. Box No. 1775
Salisbury, MD 21802
USA

Dağıtım : Pan Yayıncılık
Barbaros Bulvarı 74/4 80700 Beşiktaş -İstanbul
Tel : (0 212) 261 80 72
Faks : (0 212) 227 56 74

Kârî Natîk

Bestekârî meçhul eski lür eseridir
(Rast) perdesinde kalâm (43) makam ve terkîbî gâstârî.

[1.]

Rast de yi — p gir. — dim bu fi — h ri — s ti me ka — na — t se — y ri — ne

Rast

Rast de yi — p gi — — r dim bu fi — h ris ti — me ka — na — t se — y ri. ne

Rê — k ü ze — n dim o — re ha — vi kâ — rü bes te — nu — k si ne

Rêhavi

Rü — k ü ze — n dim o — re ha — vi kâ — rü be — s te — nu — k si ne

Fen cü gâ — he ca — n fe da — et ti — m gö rün ce — ba — s te yi

Feneigâr

Fen cü gâ — he — can fe da — et tim gö rün ce — ba — s te — yi

O — l pe se — ri di — de — e da li — gon ce — i — ne — v re — s te — yi

Perendide

[1] O — l pe se — ri di — de — e da — li — gon ce — i — ne — v res te — yi

Sa zi kâ — ri — ma dü ze — n ver dim se si — a — k se — y le 'sin

Sazikâr

Sa — zi kâ ri — ma — dü ze — n ve — r dim se si — a — k se — y le 'sin

Na-g me i — se — l mek da — gu — l sun bi — r bi rin ve — l ye — y le sin

Selmek

Na — g me i — se — l mek da — gu — l sun bi — r bi rin ve — l ye — y le sin

Per de i — ma hu — ri gäs te — r dim ke ma — ni — n da he man

Mahur

Pa — r de i — ma hu — ri gi — s te — r di — m ke ma — ni — n da — he man

Bir hi ca — z ka — r se — y ri — le — tak si — me gi — r di — ne — v ci van

Hicazkâr

Bir hi ca — z ka — r se — y ri — le — tak si — me gi — r di — ne — v ci van

Si ne mi — de — l di — ni ha — vend ka — ri i — ra — ni — le rin

Nihavend

Si — ne mi de — l di — ni ha — vend ka — ri i — ra — ni — le rin

Gör me de — n ru — yi di lâ — ra si — n o — neh pe — y ke — r le rin

Reyyi dilâra

Gör me de — n ru — yi di lâ — ra si — n o meh pe — y ke — r le rin

Sazınak

Ben a - ni - n cü - n su - zi na - ki de - r di a - ş ki - me - y ta bip

Ben a ni - n cü - n su - zi na ki der de a - ş ki - me - y ta bip

Aramıcan

Öy ke ki - ra a - ra mi ca - k et me - k ba na - o - l maz - na sip

Ö - y ke ki - m a - ra - mi can et mek ba na - o - l maz na sip

Nikiz

Nağ me i - ni - k ri - zi re - v nak bah ş i de - r di - me - c li - se

Na - ğ me i - ni - k ri - zi re - v nak bah ş i de - r di - me - c li - se

Dilâişin

O - ha va yi dil ni ş i - n o - l maz me se - r re - t ti he le

O - ha va - yi - di - l ni ş i - n ol maz me ser - re - t ti - he le

Vev'eda

Rak sa ş i - k di - na - zü i - s ti ğ na - i - le - bi - r ne - v' e da

Rak sa ş i - k di - na - zü i - s ti ğ na i le - bi - r ne - v' e da

Nev kes a — ga — z e — y le ge — n ha nen de de — ho — s di sa da

Nev kes

Ne — v kes a — ga — z e — y le ge — n ha ne — n de de ho — s di sa da

Bir de tab — ri — ze — va ri — p an da — do la — ş di — m çok ze man

Tebriş

Bi — r de te — b ri — ze — va ri — p an da — do la ş di — m çok ze man

Di — l be ra — nın hür me ti — n gö — r dü — m bü zü — r ke — be — n i — yan

Büzürk

Di l be ra — nın hür me ti — n gör düm bü zü — r ke — be — n i — yan

Sö — y le yi — p za — vil o — kâ — rü be — s te yi — pü — r i — h ti mam

Zavil

Sö — y le yi — p za — vil o — kâ — rü be — s te yi — pü — r i — h ti mam

He — m de kü — r di — li — hi — ca — z kâr sey ri ni — e — t ti — m te mam

Sürdili
kaykâr

He m de kü — r di — li — hi ca — z kâr sey ri ni — e — t ti — m te mam

Rast
Pesit

Şal di ri - p ra - s ti ce - di - di ga - il o - l du - gam ke der

şal dı ri - p ra - s ti - ce di - di za - il o - l du - gam ke der

Nev'ese

Ba - ş la di - m ta - n zı - mi ne - bu ma - z mim o - l du - ne - v' e ser

Ba - ş la di m ta - n zı mi ne - bu - naz mim ol - du - ne - v' e ser

Nihavendi
Kelin

O - ni ha ve - n di - ke bi - ri - n na - z i der di - l be - r le ri

O ni ha ve - n di - ke bi - ri - na - z i - der di - l be - r le ri

Deği mevin

Öy le ki - m tar zi - ne vi - n ü - z re - ya pıl mi - ş he - r ye ri

Öy le ki - m ta - r zi - ne vi - n ü z re - ya pıl mi - ş he - r ye ri

Pezgirdâne

Bir pe ri pe - y ker de la - ş di su - zi di - l a - ra - ba na

Bir pe ri - pe - y ke - r do la - ş di - su - zi di - l a - ra - ba na

Ma ve ra — ü — n ne — h rin he — r bir ca — ni bi do — l du — sa fa

Maverünnehir

Ma — ve ra — ü — n ne — h rin he — r bir ca ni bi do — l du sa fa

Baznitarap

Mu — t ri ba — bez mi — ta ra — p ta sa h i di — a — he — n gi saz

Mu — t ri ba — be — z mi ta ra — p ta sa h i di a — he — n gi saz

Raybi safa

Yas la ni — p pa — y ki — sa — fa — ya söy le dim tu — lü — di raz

ya — s la nı p pa — y ki — sa fa — ya — söy le dim tu — lü — di raz

Özki nesat

ö — y le bir pey ki — ne sa — t kim ze — v ki mi mü — z dad i — der

ö — y le bi — r pey ki — ne sa — t kim zev ki mi mü — z dad i — der

Türki
segâh

Sa — v ti da — vu — di le bi — r tür ki — se pâ — h a — gaz e — der

Sa — v ti da — vu di — le bi — r tür ki — se pâ — h a — gaz e — der

Di-n le di-k ce — ga-m gi de-r ha — r da — im a — r ta — r ge — v ki dil

Sevki dil

Ney mis hoş a — ve-r ma ka mi — ca- l sa zi n 'a — se — n de bil

Hoş'aver

Bir de uş sa-k ru yi ni-k riz say ri ni e — t lim be yan

Uşak
"ruyi
nikliş"

Re kep za — vil pe — s re vi — n a l gay re e — l me — im ti nan

Rekep
zavil

Se-v ki ge — l me-z mi di te — su — n du-k ca ca — mi — de — s ti me

Şevk

Ol pe ri — gü l ru — h la ri — n dan ba na ve . r me — z mi — me ze

Gıbruh

Ol pe ri — gü l ru — h la ri — n dan ba na ve . r me — z mi — me ze

za — vi li — fa — s li sa na — bir ya — di ga — ri — m gü l te nim

Zavili

za — vi li — fa — s li sa na — bir ya — di ga — ri — m gü l te nim

Şö — y le ce — şö — v ki — ci ha — ri — n cü m le si — o — l su — n be nim

Şevkihan

Şö — y le ce — şö v ki ci — ha — nin cü m le si . o — l su — n be nim

Du ne sat a — ve — r di li — m ben ze — t me ge — l vi — ra ne ye

Nafet'aver

Du — ne sa t a ve — r di li — m ben ze — t me ge — l vi — ra ne ye

Pe k ma ha — li — f ol ma va — din de sa ki — n ü — f ken de ye

Muhallif

Pe k ma ha — li — f ol ma va — din de — sa kin ü — f ken de ye

Römi
Nihavend

A - z mi se - ge - r se - y ri ne - ru mi - ni ha ve - nd niy ye tin

A - z mi se - ge - r sey ri ne - ru - mi ni ha - ve - nd ni - ye tin

Niqâr

Git me kal bu - n da - ni gâ - rim i - s ta seh ri - ü - e re tin

Git me kal bun da - ni gâ - rim i - s ta se - h ri - ü - e re tin

Mekârif
ussak

Gü - n mu ha li - f o ye ri - n us sa - ki var ve - r mem ri za

Gü - n mu ha li - f o ye ri - n us sa ki var ve - r mem ri za

Rast

A - z mi ne - e - y di - l nü va - zi - m pen di ras ti - m i - n ti ha

Az mi ne - e - y di l nü va zin pe - n di ras ti - m i - n ti ha (Som)

Râst doyup girdim bu fihristi makamât seyrine
Pek üzendim o Rehavi karü beste nakşine
Pencügâha can feda ettim görünce besteyi
Ol Pesendide edalı gonçe-i nev resteyi
Sazikârıma düzen verdim sesi akseylesin
Nağme-i Selmek duyulsun birbirin velveylesin
Perde-i mâhûri gösterdim kemanında heman
Bir Hicazkar seyrile taksime girdi nevcivan
Sinemi deldi Nihâvend kârî iranflerin
Görmeden ruyi dilârasın o mehpeykerlerin
Ben anünçün Suzinâki derdi aşkım ey tâkip
Öylekim arânucañ etmek bana olmaz nasip
Nağme-i nikrizi revnâk bahş ederdi meclise
O havayı Dilnişin olmaz meserretti hele
Raksa çıktı naz-ü istiğna ile bir Nev'ada
Nev'keş agazeyleyen hanendede hoşdu sâda
Birde Tebriz'e varıp anda dolaştım çok zaman
Dilheranın hürmetin gördüm Hüzürke ben iyan
Söyleyip Zavil o kâr-ü besteyi pür ihtimam
Hem de Kürdili hicazkâr seyrini ettim temâm
Çaldırıp Râst-ı cedidi zail oldu gam keder
Başladım tanzimine bu nazımın oldu Nev'eser

O Nihâvendi kebirin nazıder dilberleri
Öyle kim Tarzinevin üzre yapılmış her yeri
Bir peri peyker dolaştı Suzidil ara bana
Maveraünnehrin her bir canibi doldu safa
Mutriba Bezmitarapta şah idi ahengi saz
Yaslanıp Peykisafaya söyledim tûlû diraz
Öyle bir Peykineşat kim zevkimi müzdad ider
Savt-ı davud ile bir Türki segân agaz eder
Dinledikçe gam gider her daim artar Şevkidil
Neymiş Hoş'aver makamı çal sazınla sen de bil
Bir de Uşşak ruyi nikriz seyrini ettim beyan
Rekbizavil peşrevin al gayre etme imtinan
Şevk gelmez mü dile sundukça cânü destime
Ol peri gülrühlerinden bana verdikçe meze
Zavili fazlı sana bir yadigârım güldenim
Şöylece Şevkicihanım cümlesi olsun benim
Bu Neşat'aver dilim benzetme gel divancye
Pek Muhalif olma vadinde sakın öfkendeye
Azım ise ger seyrine Runû nihâvend niyyetin
Gitme kal bunda Nigârım işte şehri ücretim
Çün Muhalif o yerin Uşşakı var vermem rıza
Azmine ey dîlnûvazım pendî Râstım intihâ

Bu kârî nâtıkın menşei ve mensup olduğu devir hakkında bir iki söz

Musiki üstadlarımızdan Behariye mevlavihanesi şeyhi Hüseyin Fahrettin Efendi'den başka kimsede bulunmayan bu kârî nâtika merhum pek kıymet verir ve notasının bir suretini almak isteyen musiki meraklılarını birer behane ile atlatırdı. Nihayet bir gün kendisinden çok rica ve kimseye vermiyeceğimi taahhüt ederek bu mühim eserin istinsahına muvaffak olabilmiş idim. H. Fahrettin Efendi bu kârî nâtıkın notasını meşhur neyzen Dede Salih Efendi'den aldığını ve bestekârının kim olduğuna dair Dede Salih Efendi'nin de malûmatı olmadığını söyler idi.

Bizim zan ve tahminimize nazaran bu kârî nâtık, gayet nazik farklarla mütenevvi "terkipler" yapmak merakının şiddetle hüküm ferma olduğu (3. Selim) devrine mensuptur.

Rauf Yekta